

ZINTUIGLIJKE PROBLEMEN

BEHANDELING/BEGELEIDING & HULPMIDDELEN

Mensen met ernstige meervoudige beperkingen hebben een hoger risico om eveneens te kampen met zintuiglijke problemen. Zowel visuele problemen, auditieve problemen als problemen met de tast-, smaak- en geurzin kunnen zich voordoen. Precies deze combinatie van beperkingen maakt het niet eenvoudig om deze kinderen en volwassenen in hun ontwikkeling te stimuleren en te begeleiden. Vaak rijzen er complexe vragen waar ouders en begeleiders een antwoord op zoeken.

De sensorische vaardigheden van mensen met ernstige meervoudige beperkingen en zintuiglijke problemen kunnen worden gestimuleerd door specifieke programma's die ook in de dagelijkse leefomgeving kunnen geïmplementeerd worden. Ook kunnen multisensorische omgevingen worden gecreëerd als hulpmiddel, zowel in professionele settings als thuis.

Wat betreft de behandeling van visuele problemen kan er worden teruggegrepen naar een oogheekkundige behandeling, brilgewenning, visuele stimulatie en training, het vergroten van de compensatievaardigheden en het aanpassen van de omgeving.

Bij een auditieve handicap doet men vaak een beroep op hoorapparaten en waar nodig en mogelijk chirurgische ingrepen. Visueel en tactiel werken krijgt vaak een nog belangrijkere plaats in de dagelijkse begeleiding.

Het is opvallend dat er in de onderzoeksliteratuur veel minder geschreven is over stoornissen in de tast-, smaak- en geurzin bij deze doelgroep, laat staan over een adequate begeleiding in geval van deze problematiek.

Fowler, S. (2006). *Sensory stimulation: sensory-focused activities for people with physical and multiple disabilities*. London: Jessica Kingsley Publishers.

Dit boek geeft verzorgers en andere professionals die werken met personen met een fysieke, meervoudige of complexe handicap handvaten om een programma op te stellen dat de sensorische vaardigheden stimuleert. Er is eveneens informatie terug te vinden over sensorische stimulatie binnen een kader dat de dagelijkse omgeving van de persoon behelst. De activiteiten situeren zich rond eten, drinken en persoonlijke en huishoudelijke zorg. De activiteiten worden simpel gehouden, zodat ze gemakkelijk kunnen geïntegreerd worden in de dagelijkse routines. (Te verkrijgen via de Jessica Kingsley Publishers.)

Fowler, S. (2008). *Multisensory rooms and environments. Controlled sensory experiences for people with profound and multiple disabilities*. London: Jessica Kingsley Publishers.

Dit boek reikt handvatten aan om een multisensorische omgeving te creëren. Deze omgeving bevordert de ontspanning, de sociale vaardigheden en het leren door de vijf zintuigen te stimuleren. Bijzonder interessant voor iedereen die met mensen met ernstige meervoudige beperkingen werkt, is dat er dieper wordt ingegaan op de theorie waarop de multisensorische omgeving zich baseert, de verschillende types en de praktische aspecten van planning, vestiging en het uitrusten van een multisensorische omgeving. Er wordt zowel informatie gegeven over het ontwerpen van een multisensorische omgeving in een gespecialiseerde ruimte als in alledaagse ruimtes zoals de keuken, de badkamer, enzovoort.

Lancioni, G.E. (1998). Guiding a person with blindness and intellectual disability in indoor travel with fewer auditory cues. *Journal of Visual Impairment and Blindness*, 92(9), 609-614.

Dit artikel beschrijft de poging om een 19-jarige blinde man met ernstige meervoudige beperkingen te begeleiden door middel van enkele geluidscues (frequente zoemgeluiden). Deze frequente zoemgeluiden bleken een positieve invloed uit te oefenen op het zich binnenshuis verplaatsen. Een nieuw oriëntatiesysteem werd geïnstalleerd en diende om de bewegingen en verplaatsingen van de jongen te registeren en extra cues te geven wanneer het misliep. Dit systeem zorgde voor een verhoging van het aantal zelfstandige verplaatsingen en verhoogde de duur van deze verplaatsingen.

Papageorgiou, D., Andreou, Y. & Soulis, S. (2008). The evaluation of a ten-week program in Cyprus to integrate children with multiple disabilities and visual impairments into a mainstream primary school. *Support for Learning*, 23(1), 19-25.

Dit artikel beschrijft een tien weken durend programma in Cyprus waar kinderen met een meervoudige beperking en een visuele beperking les kregen samen met kinderen zonder een meervoudige en visuele beperking. Gedurende tien weken werd nagegaan of interactie tussen de beide groepen kan worden bewerkstelligd door co-educatie van de twee groepen. Centraal stond dat elk kind het recht heeft om deel te nemen aan gemeenschappelijk leren en spelen. Dit artikel geeft de belangrijkste bevindingen weer van deze studies vanuit het

perspectief van de deelnemende kinderen. Eén van de belangrijkste bevindingen is dat co-educatie zelf op korte tijd kan worden opgezet en dat deze educatie voordelig is voor beide groepen.

LINKS

www.ouderhandboekmcg.bosk.nl

Ouders en professionals leveren hier informatie over relevante onderwerpen betreffende de doelgroep van mensen met ernstige meervoudige beperkingen. Eenieder kan deze informatie raadplegen en desgewenst hierop aanvullingen geven. Er wordt ook dieper ingegaan op de zintuigen: visus, gehoor en tast en onder andere de behandelingsmogelijkheden in deze deelgebieden.

www.sensis.nl

Sensis, de organisatie voor slechtziende en blinde mensen, biedt informatie aan aan verschillende doelgroepen. Sensis heeft speciale teams voor kinderen en jongeren, voor volwassenen en richt zich ook op kinderen of volwassenen met meervoudige beperkingen. Sensis biedt ondersteuning in de vorm van onderzoek, advies en begeleiding. Sensis adviseert en begeleidt zowel ouders als professionals.

www.home.visio.org

Visio biedt informatie, advies en verschillende vormen van begeleiding, revalidatie, onderwijs en wonen voor slechtzienden en blinden. Ook richten zij zich op mensen met ernstige meervoudige beperkingen, gecombineerd met een visuele en auditieve beperking. Zowel het kind en de jongere zelf als de ouders en iedereen uit de leefomgeving kunnen een beroep doen op diensten wat betreft begeleiding, ontwikkeling, revalidatie, leren, werken, wonen, spelen en vrije tijd.